Oikeustapauskokoelma

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

20 päivänä syyskuuta 2019 *

EU-tavaramerkki – Väitemenettely – Hakemus kuviomerkin ”Idealogistic Compass Greatest care in getting it there” rekisteröimiseksi EU-tavaramerkiksi – Aikaisempi kansainvälinen kuviomerkki IDÉA – Suhteellinen hylkäysperuste – Sekaannusvaara – Asetuksen (EU) 2017/1001 8 artiklan 1 kohdan b alakohta

Asiassa T-716/18,

The Logistical Approach BV, kotipaikka Uden (Alankomaat), edustajinaan asianajajat R. Milchior ja S. Charbonnel,

kantajana,

vastaan

Euroopan unionin teollisoikeuksien virasto (EUIPO), asiamiehenään V. Ruzek,

vastaajana,

jossa toisena osapuolena asian käsittelyssä EUIPO:n valituslautakunnassa oli ja väliintulijana unionin yleisessä tuomioistuimessa on

Idea Groupe, kotipaikka Montoir de Bretagne (Ranska), edustajinaan asianajajat P. Langlais ja C. Guyot,

ja jossa on kyse kanteesta, joka on nostettu EUIPO:n neljännen valituslautakunnan 21.9.2018 tekemästä päätöksestä (asia R 2062/2017-4), joka liittyy Idea Groupen ja The Logistical Approachin väliseen väitemenettelyyn,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja D. Gratsias sekä tuomarit I. Labucka (esittelevä tuomari) ja I. Ulloa Rubio,

kirjaaja: hallintovirkamies I. Dragan,

ottaen huomioon unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 5.12.2018 jätetyn kannekirjelmän,

ottaen huomioon unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 22.2.2019 jätetyn EUIPO:n vastineen,

ottaen huomioon unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 20.2.2019 jätetyn väliintulijan vastineen,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

ottaen huomioon unionin yleisen tuomioistuimen asianosaisille esittämän kirjallisen kysymyksen,

ottaen huomioon 15.5.2019 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion [1]

[– –]

Oikeudellinen arviointi

13 Kantaja vetoaa kanteensa tueksi yhteen ainoaan kanneperusteeseen, joka perustuu asetuksen 2017/1001 8 artiklan 1 kohdan b alakohdan rikkomiseen. Se kiistää valituslautakunnan arviot, jotka liittyvät kohdeyleisöön, palvelujen vertailuun, merkkien vertailuun ja sekaannusvaaran olemassaoloon.

[– –]

Kohdeyleisö

18 Oikeuskäytännön mukaan sekaannusvaaran kokonaisarvioinnissa on otettava huomioon asianomaisen tuoteryhmän tavanomaisesti valistunut sekä kohtuullisen tarkkaavainen ja huolellinen keskivertokuluttaja. On myös otettava huomioon se, että keskivertokuluttajan tarkkaavaisuusaste voi vaihdella asianomaisen tavara- tai palveluryhmän mukaan (ks. tuomio 13.2.2007, Mundipharma v. SMHV – Altana Pharma (RESPICUR), T-256/04, EU:T:2007:46, 42 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

19 Koska aikaisempi tavaramerkki on unionin nimeävä kansainvälinen rekisteröinti, valituslautakunta keskittyi käsiteltävässä asiassa sekaannusvaaraa analysoidessaan unionin englanninkielisen yleisön käsitykseen. Se katsoi, että kohdeyleisö muodostuu sekä ”keskivertokuluttajista” että erikoistuneista ammattilaisista ja että suuri yleisö on tavanomaisen tarkkaavainen, kun taas ammattiyleisö on todennäköisesti erittäin tarkkaavainen.

20 Kantaja moittii valituslautakuntaa siitä, että se piti kohdeyleisöä ”sekayleisönä”, joka muodostuu sekä suuresta yleisöstä että ammattilaisista, eikä määritellyt kunkin palvelun kohdeyleisöä, vaan esitti ainoastaan joitakin esimerkkejä. Kantaja toteaa erityisesti haetun tavaramerkin kattamista palveluista, että ”kuormalavatavaroiden, mukaan lukien multimediatuotteiden, uudelleenlastaaminen; kuormalavatavaroiden ja muiden kuin kuormalavatavaroiden ryhmittelypalvelut joko erityispalvelujen tai yleisten palvelujen yhteydessä; erikoiskokoisten muiden kuin irtolastitavaroiden (esimerkiksi koneiden tai laitteiden) kuljetuspalvelut” on tarkoitettu ainoastaan ammattiyleisölle, kun taas ”turvakuljetukset, pikakuljetuspalvelut tiettyihin kohteisiin, kuljetuksen järjestäminen tavaroiden palauttamista varten ja neuvonta kuljetukseen liittyvän logistiikan alalla” koskevat sekä suurta yleisöä että ammattilaisia.

21 Aikaisemman tavaramerkin kattamista palveluista kantaja toteaa, että ”rahdin purkaminen junavaunuista, lentokoneista, laivoista ja kuorma-autoista; hinaus; ajoneuvojen vuokraus; elektronisesti tallennettujen tietojen tai asiakirjojen varastointi; teollisuus- ja satamalogistiikka, työnkulun koordinointi, tavaroiden käsittely ja huolinta; ajoneuvojen, laivojen ja lentokoneiden rahtaus; kokoamislinjojen toimitus ja ilmailualan osien käsittely” on tarkoitettu ainoastaan ammattiyleisölle,

1 Tästä tuomiosta on otettu tähän vain kohdat, joiden julkaisemista unionin yleinen tuomioistuin pitää aiheellisena.

kun taas ”tavaroiden kuljetus; pakkaus, säilytys ja varastointi, kuljetukseen sekä tavaroiden pakkaukseen ja varastointiin liittyvä tiedotus, kauttakuljetuspalvelut; tavaroiden kuljetus maanteitse ja rautateitse; hinaus, ajoneuvojen vuokraus” on tarkoitettu sekä ammattilaisille että suurelle yleisölle.

22 EUIPO väittää, että kantajan väite on tehoton, koska valituslautakunta katsoi, että sekä suurelle yleisölle tarkoitetuissa palveluissa että erittäin tarkkaavaiselle ammattiyleisölle tarkoitetuissa palveluissa on olemassa sekaannusvaara. Myös väliintulija tukee tätä väitettä.

23 Tässä yhteydessä on muistutettava, että sillä, miten kyseisen tyyppisten tavaroiden tai palvelujen keskivertokuluttaja ymmärtää kyseessä olevat tavaramerkit, on ratkaiseva merkitys sekaannusvaaran kokonaisarvioinnissa (ks. tuomio 26.4.2007, Alcon v. SMHV, C-412/05 P, EU:C:2007:252, 59 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

24 Lisäksi 18 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaan kohdeyleisön tarkkaavaisuusaste voi vaihdella asianomaisten tavaroiden tai palvelujen mukaan. Tarkkaavaisuusaste vaikuttaa erityisesti siihen, miten merkit ymmärretään.

25 Tästä seuraa, että kunkin palvelun tai palveluryhmän kohdeyleisön ja sen tarkkaavaisuusasteen määrittämisellä on tärkeä merkitys arvioitaessa sekaannusvaaraa.

26 Kuten kantaja väittää, valituslautakunta totesi käsiteltävässä asiassa, että kyseessä olevat palvelut oli tarkoitettu suurelle yleisölle ja asiantuntijoille, mutta mainitsi esimerkkejä ainoastaan suurelle yleisölle tarkoitetuista palveluista, nimittäin ”pikakuljetuspalvelut tiettyihin kohteisiin” tai ”kuljetuksen järjestäminen tavaroiden palauttamista varten”. Näin tehdessään se määritti kyseessä olevien palvelujen kohdeyleisön yleisesti. Se ei kuitenkaan yksilöinyt, mitkä palvelut oli tarkoitettu ainoastaan erittäin tarkkaavaisille ammattilaisille ja mitkä sekä ammattilaisille että tavanomaisen tarkkaavaiselle suurelle yleisölle.

27 Pitää paikkansa, että koska valituslautakunta totesi – kuten EUIPO väittää – riidanalaisen päätöksen 56 ja 57 kohdassa, että sekaannusvaara oli olemassa sekä ammattilaisille että suurelle yleisölle tarkoitetuissa palveluissa ja myös ainoastaan ammattilaisille tarkoitetuissa palveluissa, se saattoi prosessiekonomisista syistä jättää yksilöimättä keskivertokuluttajan kunkin kyseessä olevan palvelun yhteydessä.

28 Tämä lähestymistapa soveltuu kuitenkin yhteen erityisesti edellä 18 ja 23 kohdassa mainitusta oikeuskäytännöstä johtuvien periaatteiden kanssa vain, jos valituslautakunta oli oikeassa katsoessaan, että sekaannusvaara on olemassa sekä tavanomaisen tarkkaavaiselle suurelle yleisölle että erittäin tarkkaavaiselle ammattiyleisölle tarkoitetuissa palveluissa ja myös ainoastaan ammattiyleisölle tarkoitetuissa palveluissa.

29 Jos edellä 28 kohdassa esitetty valituslautakunnan päätelmä on sen sijaan virheellinen siksi, että sekaannusvaara on olemassa ainoastaan toisen asianomaisen yleisön kohdalla, tämä kantajan väite olisi hyväksyttävä, ja riidanalainen päätös olisi kumottava tämän perusteella. Tämän väitteen merkityksellisyys riippuu näin ollen riidanalaisen päätöksen 56 ja 57 kohdassa esitetyn valituslautakunnan päätelmän perusteltavuudesta, jota tarkastellaan jäljempänä.

Palvelujen vertailu

30 Käsiteltävässä asiassa valituslautakunta totesi riidanalaisen päätöksen 25–32 kohdassa, että kyseessä olevat palvelut olivat samoja. Kantaja kiistää nämä väitteet. Prosessiekonomisista syistä tässä vaiheessa on kuitenkin lähdettävä siitä, että kyseessä olevien tavaramerkkien kattamat palvelut ovat samoja. Sekaannusvaaran olemassaoloa arvioitaessa on varmistettava, onko tämän vaaran olemassaoloa koskeva valituslautakunnan päätelmä pätevä tämän oletuksen perusteella (ks. jäljempänä 65–70 kohta).

[– –]

Sekaannusvaaran olemassaolo

[– –]

63 Käsiteltävässä asiassa valituslautakunta totesi, että kyseessä olevat palvelut ovat samoja ja että kyseiset merkit ovat eroista huolimatta vähäisessä määrin samankaltaisia ulkoasultaan, lausuntatavaltaan ja merkityssisällöltään yhteisen osan ”idea” vuoksi. Se päätteli, että asetuksen 2017/1001 8 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu sekaannusvaara on olemassa käsiteltävässä asiassa sekä suurelle yleisölle tarkoitetuissa palveluissa että ammattiyleisölle tarkoitetuissa palveluissa, koska ammattiyleisöllä on suuren yleisön tavoin vain harvoin mahdollisuus vertailla suoraan eri tavaramerkkejä, minkä vuoksi se joutuu luottamaan epätäydelliseen muistikuvaan niistä.

64 Sekaannusvaaran kokonaisarvioinnissa valituslautakunta totesi aikaisemman tavaramerkin erottamiskyvyn tavanomaiseksi tutkimatta väliintulijan väitteitä, jotka koskevat markkinoilla tapahtuneen intensiivisen käytön vuoksi kasvanutta erottamiskykyä. Valituslautakunta nimittäin katsoi, että keskitasoinen erottamiskyky oli riittävä peruste päätellä, että käsiteltävässä asiassa on olemassa sekaannusvaara.

65 Käsiteltävässä asiassa kyseessä olevat merkit ovat vähäisessä määrin samankaltaisia ulkoasultaan, lausuntatavaltaan ja merkityssisällöltään (ks. edellä 49, 56 ja 61 kohta). Sekaannusvaaraa arvioitaessa huomioon otettavia tekijöitä on erityisesti kohdeyleisön tarkkaavaisuusaste kyseessä olevien palvelujen yhteydessä. Käsiteltävässä asiassa valituslautakunta katsoi, että osa palveluista oli tarkoitettu ainoastaan erittäin tarkkaavaiselle ammattiyleisölle, joka käyttää aikaa kyseisten merkkien tutkimiseen.

66 Vaikka kyseessä olevat palvelut olisivat samoja, kuten valituslautakunta totesi (ks. edellä 30 kohta), ja kun otetaan huomioon aikaisemman tavaramerkin tavanomainen erottamiskyky (ks. edellä 64 kohta), valituslautakunnan olisi pitänyt sulkea pois sekaannusvaara ainakin ainoastaan erittäin tarkkaavaiselle ammattiyleisölle tarkoitettujen palvelujen osalta. Koska kyseisiä palveluja valittaessa tarkkaavaisuusaste on korkea ja koska kyseessä olevat merkit ovat vähäisessä määrin samankaltaisia erityisesti niiden erilaisten rakenteiden vuoksi, mikä erityisen tarkkaavaiselta ja huolelliselta yleisöltä ei jää huomaamatta, näiden palvelujen kaupallisen alkuperän yhteydessä ei nimittäin voi olla sekaannusvaaraa.

67 Tältä osin on huomautettava, että toisin kuin valituslautakunta totesi riidanalaisen päätöksen 57 kohdassa, siitä, että ammattilaisilla on vain harvoin mahdollisuus vertailla suoraan eri tavaramerkkejä, minkä vuoksi se joutuu luottamaan epätäydelliseen muistikuvaan niistä, ei voida päätellä, että kyseisten merkkien yhteinen osa ”idea” määrittää käsiteltävässä asiassa suurelta osin niistä syntyvän kuvan.

68 Vaikka osa ”idea” sisältyy haetun tavaramerkin yhteen hallitsevaan osatekijään ja on aikaisemman tavaramerkin erottava tekijä, ammattilaiset eivät nimittäin miellä sitä ainoaksi osatekijäksi, jonka perusteella kyseiset tavaramerkit voidaan tunnistaa.

69 Tästä seuraa, että tämä kanneperuste on hyväksyttävä siltä osin kuin on kyse ainoastaan ammattiyleisölle tarkoitetuista haetun tavaramerkin kattamista palveluista.

70 Koska valituslautakunta ei määrittänyt käsiteltävässä asiassa tyhjentävästi, mitkä palvelut oli tarkoitettu ainoastaan erittäin tarkkaavaisille ammattilaisille ja mitkä sekä ammattilaisille että tavanomaisen tarkkaavaiselle suurelle yleisölle (ks. edellä 26 kohta), tämä kanneperuste on kuitenkin hyväksyttävä kokonaisuudessaan ja riidanalainen päätös on kumottava kokonaisuudessaan.

[– –]

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Euroopan unionin teollisoikeuksien viraston (EUIPO) neljännen valituslautakunnan 21.9.2018 tekemä päätös (asia R 2062/2017-4) kumotaan.

2) EUIPO ja Idea Groupe vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja kumpikin velvoitetaan korvaamaan puolet The Logistical Approach BV:n oikeudenkäyntikuluista.

Gratsias Labucka Ulloa Rubio

Julistettiin Luxemburgissa 29 päivänä syyskuuta 2019.

Allekirjoitukset